

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-08

Milieuraad

Nr. 308

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 april 2009

Hierbij stuur ik u mede namens de staatssecretaris voor Europese Zaken, de heer Timmermans en de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Huizinga, het verslag van de Informele Milieuraad van 14 en 15 april 2009. Conform uw verzoek van 16 april jl. (kenmerk brief: 2009206571/2009D18856) zal ik ervoor zorgdragen dat u de verslagen van de Milieuraden voortaan binnen 10 werkdagen ontvangt.

In navolging van mijn toezegging tijdens het Algemeen Overleg met de vaste Commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer op 9 april jl. treft u bovendien in bijlage het verslag aan van de VN-klimaatonderhandelingsronde in Bonn (29 maart tot 9 april).

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

Verslag Informele Milieuraad 14–15 april, Praag

Op 14 en 15 april jl. kwam de Milieuraad bijeen in Praag om informeel van gedachten te wisselen over klimaatadaptatie en de stand van zaken van de internationale klimaatonderhandelingen.

Voor het onderwerp klimaatadaptatie voerde staatssecretaris Huizinga van V&W het woord voor Nederland. Na een korte presentatie van het Witboek adaptatie door Commissaris Dimas vond een discussie plaats aan de hand van een viertal vragen over de rol van de EU versus de lidstaten, de noodzaak van nieuwe EU-instrumenten, prioritaire sectoren en wenselijkheid van de instelling van een Steering Group.

In de discussie over de rolverdeling tussen EU en lidstaten benadrukten Nederland en andere landen de waarde van nationale adaptatiestrategieën. Acht lidstaten, waaronder Nederland, beschikken al over een dergelijke strategie.

Verschillende lidstaten gaven aan dat een zekere mate van coördinatie op EU-niveau nodig is als het gaat om grensoverschrijdende gevolgen van klimaatverandering en de daarbij behorende maatregelen. De EU heeft eveneens een rol te spelen als het gaat om het delen van informatie, het vermijden van zogeheten maladaptatie, het zorgdragen voor het klimaatbestendig maken van lopende EU-richtlijnen en het bevorderen van samenwerking tussen lidstaten. Ondersteuning krijgt het om vooralsnog uit te gaan van bestaande instrumenten en richtlijnen. Een evaluatie zou moeten uitwijzen of er aanvullende maatregelen nodig zijn. Het voorstel om een stuurgroep in te stellen die de EU benadering verder uitwerkt kon op steun rekenen van verschillende delegaties. Deze stuurgroep kan richting en ondersteuning geven aan de voorbereiding en uitvoering van adaptatiestrategieën. Het doel en mandaat van de stuurgroep vraagt nog verdere uitwerking. Nederland heeft, op basis van haar reeds opgedane ervaring met adaptatie toegezegd, inbreng te leveren. Met betrekking tot de vraag welke sectoren prioritair zijn heeft Nederland, gesteund door een aantal andere lidstaten, ingebracht dat water een cruciale rol vervult mede in relatie tot andere sectoren zoals landbouw en energie. Niet een sectorale maar een geïntegreerde benadering is daarom gewenst. Streven van het voorzitterschap is om in de Milieuraad van juni Raadsconclusies aan te nemen over het Witboek.

De gedachtewisseling over de internationale klimaatonderhandelingen werd ingeleid door Jules Kortenhorst van de Climate Change Foundation. Aan de hand van de McKinsey kostencurve schetste hij een aantal wereldwijde financiële scenario's voor mitigatie en adaptatie. Zijn analyse was in lijn met die van de Europese Commissie. Voorts keek EU-onderhandelaar Maas Goote terug op de laatste onderhandelingsronde in Bonn (zie ook verslag in bijlage) en vooruit naar de komende ronde in juni. Hij riep, onder andere, op tot meer en concrete voorstellen, slimme coalitievorming en focus op belangen i.p.v. standpunten.

In het daarop volgende debat werd er gesproken over de vorderingen in de laatste onderhandelingsronde en vooruitgekeken naar volgende stappen in het onderhandelingsproces. Samen met een aantal andere lidstaten heb ik een krachtig pleidooi gehouden voor een ambitieuze koers. Ook bij deze informele gelegenheid heeft Nederland het belang onderstreept van een spoedige concretisering van de Europese bereidheid om haar eerlijke aandeel in financiering van een klimaatakkoord in Kopenhagen te dragen. De Noorse en Mexicaanse voorstellen voor financiering verdienen een nadere uitwerking, zodat deze in de onderhandelingen een rol kunnen spelen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is de raming van de Europese Commissie, welke ook erkend is in de recente conclusies van de Milieuraad en bevestigd door de Europese Raad, van de hoeveelheid financiering en investering die wereldwijd nodig is (ongeveer 175 miljard

Euro per jaar in 2020 voor mitigatie). De oproep van de EU-onderhandelaar om meer op (achterliggende en wederzijdse) belangen te focussen i.p.v. standpunten heb ik onderschreven.

Ondanks een stevig pleidooi van mij en verschillende andere delegaties om de volgende milieuraad te verzetten naar een datum vóór de Europese Raad heeft het Voorzitterschap aangegeven hier niet aan te kunnen voldoen. Een high-level DG-meeting eerder in juni behoort wel tot de mogelijkheden. In de aanloop naar de Europese Raad zal ik via dergelijke hoog-ambtelijke bijeenkomsten, informele contacten met mijn collega's in andere lidstaten en in samenspraak met het kabinet goed voeling houden met het politieke proces in aanloop naar de Europese Raad.

Bijlage: Verslag VN-klimaatonderhandelingen Bonn (29 maart – 9 april)

Van 29 maart tot 9 april jl. vond in Bonn de eerste VN klimaatonderhandelingsronde van dit jaar plaats, richting een klimaatakkoord in december in Kopenhagen. In totaal zijn er zes ambtelijke sessies in 2009 van de ad-hoc werkgroepen onder het Klimaatverdrag en het Kyoto-protocol (AWG-LCA en AWG-KP).

De EU en Nederland hebben deze ronde gebruikt om de inzet van de EU voor Kopenhagen, zoals verwoord door de verschillende raadsformaties in maart, verder uit te leggen. Zo heeft de EU haar voorstel voor low carbon development strategies, het vehikel om de mitigatie-acties van ontwikkelingslanden te identificeren en te koppelen aan de benodigde ondersteuning (technologisch en financieel), succesvol naar voren gebracht. De boodschap van de EU was daarbij dat mitigatie acties niet in isolement moeten worden gezien, maar als onderdeel van een duurzame, koolstofarme en klimaatbestendige ontwikkeling. De EU heeft daarbij de kansen en mogelijkheden van klimaatbeleid benadrukt. Ook bij andere ontwikkelde landen was veel interesse voor deze aanpak.

Ook hebben de EU en Nederland in deze ronde voortdurend aansluiting gezocht bij voorstellen van andere partijen. Zo heeft de EU bewust aangehaakt bij een aantal voorstellen van ontwikkelingslanden en aangegeven waar mogelijkheden liggen voor overeenstemming. Voorbeelden zijn het voorstel van Zuid-Afrika voor een mechanisme om mitigatie acties van ontwikkelingslanden te registreren en concrete voorstellen van India voor samenwerking en capaciteitsopbouw op het gebied van technologie. Deze positieve toon, waarbij de EU zich opstelde als partner en bruggebouwer, heeft tot een constructieve discussie geleid.

Nederland is een drijvende kracht geweest binnen de EU en in de onderhandelingen zelf. Daarnaast heeft Nederland en marge van de bijeenkomst een groot aantal bilaterale gesprekken gevoerd over de verdere uitwerking van voorstellen voor de financiële architectuur. Het is de inzet van het kabinet dat Nederland deze rol blijft vervullen.

Tijdens de bijeenkomst in Bonn was het eveneens de eerste gelegenheid voor de nieuwe delegatie van de VS om zich te presenteren. Hoewel de delegatie nog geen uitgewerkte voorstellen naar voren kon brengen, veranderde de nieuwe, constructieve houding van de VS de toon van het debat. De VS zijn serieus op zoek naar oplossingen, zowel voor Kopenhagen als voor hun binnenlandse klimaatbeleid.

Ondanks de constructieve toon van het debat, moet er nog veel werk verzet worden richting een akkoord in Kopenhagen, waarmee de 2 graden doelstelling binnen bereik kan worden gehouden. De reductiedoelstellingen die ontwikkelde landen tot nu toe naar voren brengen, zijn nog erg

mager. Een aantal ontwikkelde landen wil zich niet vastleggen op doelstellingen zolang niet duidelijk is waaraan de VS en grote ontwikkelingslanden zich zullen verplichten. De grote ontwikkelingslanden op hun beurt weigeren de bespreking van alles wat ook maar enigszins lijkt op een verplichting tot mitigatie acties. Ook voor versterking van de koolstofmarkt en de internationale financiële architectuur voor klimaatbeleid in ontwikkelingslanden is er nog veel werk te doen. Het is wenselijk dat vooral de ontwikkelde landen, maar ook de ontwikkelingslanden, in de komende maanden meer ambitie tonen.

Hoewel de tijd dringt, hebben de besprekingen in Bonn nog geen beslag gekregen in werkelijke onderhandelingsteksten. Die zullen pas tijdens de tweede onderhandelingssessie in juni beschikbaar worden gesteld door de voorzitters van beide onderhandelingsgroepen. Om in Kopenhagen een voldoende uitgewerkte tekst klaar te hebben, is besloten om dit jaar twee extra weken in te lassen voor de onderhandelingen. Dat besluit betekent dat er een onverminderd commitment is om in Kopenhagen tot een betekenisvol akkoord te komen.